

Fotokavalkad – F11:s sjukvårdsskola

Sofia Svalmark

Sjukvårdsskolan på F 11 våren 1945

I sökandet efter uppslag till årets fotokavalkad hittades ett album med ett, dessvärre, hårt tilltufsats yttre. Pärmens pryds, som i så många andra fall, av ett instansat flygvapenemblem. Albumets inre visar sig däremot vara annorlunda. Där speglas en verksamhet som inte alltför ofta lyfts fram när det gäller Sveriges militärflyg: utbildning i sjukvård. Detta trots att sjuk- och hälsovård har varit ett betydande inslag.

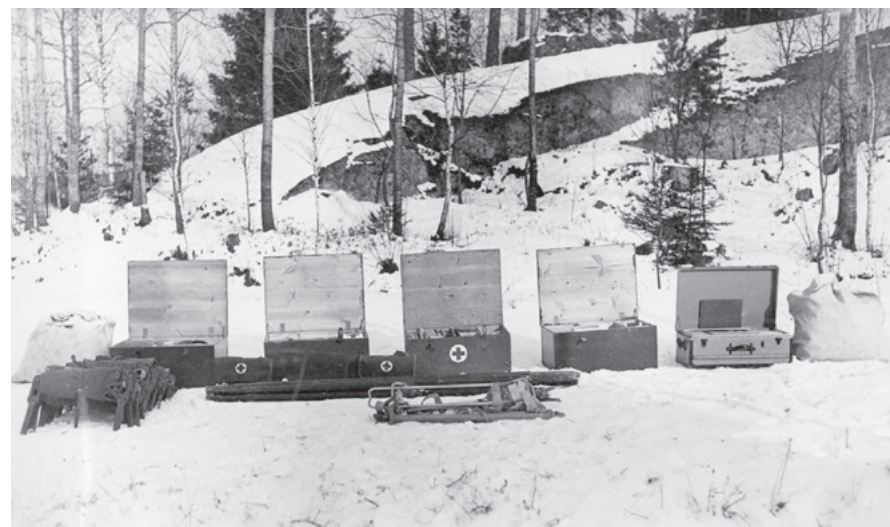
Från och med år 1902 fanns instruktionsbok i hur fältmässig sjukvård utövades, då *Om sjukvård i fält* kom ut. Olika tjänstgöringsreglementen för armén behandlade också översiktligt hur soldaten skulle förhålla sig i ämnet. Under 1940-talet kom *Soldatinstruktion Sjukvård för alla truppslag (SoldI Sjv)*, som grundligt och rikt illustrerat går igenom alltifrån hälsolära och hygien till sårvård, benskador och kroppens uppbyggnad. För utlärande av grundkunskaper i sjukvård utformades senare även *Lärobok i sjukvård för krigsmakten*, vilken kompletterades med handboken *Sjukvård i fält (SjvF)*. Här finns mycken information att tillgå, bland annat om sjukvårdsmateriel, första hjälpen, omläggningar, om hur förflyttning av skadad kan ske på olika sätt men också vad som det bör tänkas på vid upprättande av sjukvisitationslokal. I *Flygsoldatens bok – soldatundervisning för flygvapnet (SUF)*, 1959 års upplaga beskrivs sjukvård innefatta hälsovård, första hjälp vid skada, vård vid basen samt avpollettering. Det betonas också att all personal ska kunna ge vård i form av första hjälpen fram till dess att den skadade kan komma under läkarvård.

Föremålet för albumet benämnt *Sjukvårdsskolan 15/1–15/3 1945* från F 11 verkar vara en tillfällig kurs i ämnet. Det finns inga uppgifter om att det gavs regelbundna kurser i sjukvård på F 11 så pass att benämningen ”skola” kan användas i egentlig betydelse. Av märkningen framgår att albumet har tillhört flottiljens sjukhus, kanske i dokumentärt syfte. Närmare ett 50-tal bilder presenterar bland annat sjukvårdsmateriel, första förband, förflyttning av skadad i fält och undervisning. Här visas ett urval.

Skolans lärare och elever.

Av sjukvårdsskolan disponerad materiel – den fältmässiga utrustningen uppställd.

De kirurgiska instrumenten tillhörande "Utrustning större" har lagts fram för granskning.

Vinterväglag till trots tas cyklarna fram och utrustas med bärar innan avfärd till övningsplatsen.

Sjukhuspersonal under förberedelse inför stridsövning.

Signalen: "Klart till strid!" har gått. Bårlagen göra sig klara för utryckning.

Första förband utförs på en av granatskärva bortsliten näsa.

Väl inne i kvarteret förs anteckningar om den skadades tillstånd.

Bårlaget når kvarteret och den skadade bärs in.

Vid evakuering av skadade från det närliggande luftvärnstornet ges tillfälle att öva det så kallade brandmansgreppet.

Ny övning stundar för sjukvårdsskolan, denna gång på skidor och med släpbårar.

Draghunden Cleo visar upp sina färdigheter.

I ett störtat "flygplan" sitter "flygsoldaten Ove Rall von Dockan" fastklämd.

När planet fattar eld får eleverna öva brandsläckning.

I skolsalen förhörs eleverna om skelettets uppbyggnad.

*Hans blodtryck mäts ...
... och syrgas tillsätts.*

En drunknad tas om hand och lyfts försiktigt över från baren till sängen.

